

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 431/2020-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. septembra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom Mgr. Martinom Lieskovským, Farská 40, Nitra, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 4 Tos 48/2020-3816 z 25. júna 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav a namietané porušenie základných práv, resp. práv

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. augusta 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED],

[REDACTED]

(ďalej aj „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom Mgr. Martinom Lieskovským, ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 Tos 48/2020-3816 z 25. júna 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

2.1 Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Okresný súd Nitra (ďalej len „okresný súd“) po vylúčení obžalovaných [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] na hlavnom pojednávaní 22. mája 2020 uznesením sp. zn. 4 Tk 3/2019 rozhodol, že podľa § 79 ods. 3 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) sa žiadosť obžalovaných [REDACTED] a [REDACTED] o prepustenie z väzby zamietla, pretože naďalej trvajú dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zároveň podľa § 80 ods. 1 písm. b), c), ods. 2 Trestného poriadku väzbu u obžalovaných nenahradil ich písomným sľubom a ani dohľadom probačného a mediačného úradníka. Podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku rozhodol, že obžalovaný [REDACTED] sa prepúšťa z väzby na slobodu.

2.2 Napadnuté uznesenie bolo obžalovaným a krajskému prokurátorovi oznámené vyhlásením na hlavnom pojednávaní konanom na okresnom súde 22. mája 2020 v ich prítomnosti (rovnako obhajcom obžalovaných) a ihneď, teda včas. Krajský prokurátor a obžalovaní [REDACTED] a [REDACTED] podali proti napadnutému uzneseniu sťažnosť, ktorú aj všetky dotknuté procesné strany písomne odôvodnili.

2.3 Sťažovateľ prostredníctvom svojich obhajcov Mgr. Lieskovského, JUDr. Gavalca a tiež aj sám písomne odôvodnil podanú sťažnosť zopakovaním tých istých skutočností, ktoré podrobne uviedol jednak v písomnej žiadosti a tiež aj verbálne pri vylúčení na hlavnom pojednávaní pri rozhodovaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby. Ako na novosť poukázal na čas, ktorý uplynul od podania jeho žiadosti o prepustenie z väzby (6. mája 2020), o ktorej nebolo právoplatne rozhodnuté, hoci spis bol predložený nadriadenému súdu 12. júna 2020.

2.4 Krajský súd, ktorému okresný súd predložil prejednávajúcu vec na rozhodnutie 12. júna 2020, pri rozhodovaní o sťažnostiach obžalovaných [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a krajského prokurátora podľa § 192 ods. 1 písm. a), b) Trestného poriadku preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým títo sťažovatelia podali sťažnosť, a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia a dospel k záveru, že sťažnosť krajského prokurátora je čiastočne dôvodná a sťažnosti obžalovaných sú neopodstatnené.

3. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti uvádza, že časový rozdiel medzi okamihom, keď podal žiadosť o prepustenie z väzby, a okamihom, keď bolo o jeho žiadosti o prepustenie z väzby právoplatne rozhodnuté, bol príliš dlhý na to, aby mohlo byť konštatované, že išlo o urýchlené konanie. Sťažovateľ preto tvrdí, že konanie o jeho žiadosti o prepustenie z väzby trvalo neprípustne dlho (od 6. mája 2020 do 25. júna 2020). Podľa sťažovateľa konanie na úrovni krajského súdu trvalo viac než jeden mesiac, čo je v rozpore s rozhodovacou praxou ústavného súdu týkajúcou sa dĺžky rozhodovania o väzbe na jednom stupni, a preto sa domnieva, že bolo porušené jeho základné právo na urýchlené skúmanie dôvodnosti väzby.

4. Sťažovateľ ďalej spochybňoval existenciu dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Tvrdil, že trestné konanie v jeho veci sa už posunulo do fázy konania pred súdom, v ktorej bolo vykonaných viacero termínov hlavného pojednávania, pričom podľa sťažovateľa boli vypočutí všetci dosiahnuteľní svedkovia a zároveň boli prečítané výpovede všetkých svedkov z prípravného konania, ktoré bolo možné po procesnej stránke prečítať na hlavnom pojednávaní. K samotnému dôvodu preventívnej väzby sťažovateľ uviedol, že napadnuté uznesenie obsahuje iba všeobecné závery, preto podľa neho neobsahuje riadne odôvodnenie. Týmto malo byť porušené jeho právo na súdnu ochranu v súvislosti so skúmaním dôvodov väzby.

5. Sťažovateľ napokon uviedol, že napadnutým uznesením bolo zrušené prvostupňové rozhodnutie o jeho žiadosti o prepustenie z väzby, preto bolo potrebné, aby sa krajský súd zaoberal aj možnosťou nahradenia väzby, ako to žiadal pred okresným súdom.

Krajský súd ale podľa sťažovateľa v napadnutom uznesení nevyhodnotil jeho argumentáciu týkajúcu sa nahradenia jeho väzby, a preto aj odôvodnenie výroku o nenahradení väzby sťažovateľa písomným sľubom a ani dohľadom probačného a mediačného úradníka sťažovateľ považoval za absolútne nepostačujúce.

6. Sťažovateľ si uplatnil primerané finančné zadostučinenie vo výške 10 000 €, pričom výšku tejto sumy odôvodnil tým, že nezákonným postupom krajského súdu bolo výraznou mierou zasiahnuté do jeho základných práv.

7. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„I. Základné práva sťažovateľa:

- právo na prístup k súdu a práva na prejednanie veci nestranným a nezávislým súdom podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky,

- právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

- právo na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky,

- právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

- právo na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky,

- právo na súdnu ochranu v súvislosti so skúmaním dôvodov väzby, ako aj právo na urýchlené skúmanie dôvodnosti väzby, ktoré sú obsiahnuté v čl. 17 ods. 2, ako aj ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

porušené boli.

II. Ústavný súd zrušuje uznesenie Krajského súdu v Nitre zo dňa 25.06.2020, sp. zn. 4Tos/48/2020 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

III. Sťažovateľovi Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 10 000 € (slovom desaťtisíc eur) ktoré je porušovateľ povinný uhradiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

8.1 Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8.2 Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8.3 Podľa čl. 131 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy v trojčlenných senátoch. Senát sa uznáva nadpolovičnou väčšinou svojich členov.

8.4 Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

9. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

10. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

11.1 Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

11.2 Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

13. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

14. Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

15.1 Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

15.2 Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

16. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným

zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

17.1 Podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mať obťažovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie.

17.2 Podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

III.

Posúdenie veci ústavným súdom

18. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

19. Napadnutým uznesením krajského súdu bola zamietnutá sťažnosť sťažovateľa proti rozhodnutiu, ktorým bola zamietnutá žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby. Sťažovateľ konkrétne vytýkal krajskému súdu, že o jeho sťažnosti rozhodoval neprimerane dlho, že o väzbe rozhodol iba na základe abstraktných úvah, nie konkrétnych a odôvodnených skutočností a že v napadnutom uznesení neodôvodnil, prečo nenahradil jeho väzbu písomným sľubom, resp. dohľadom probačného a mediačného úradníka.

III.A K námietke porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu

Rýchlosť rozhodovania o väzbe

20. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu právo na osobnú slobodu je garantované čl. 17 ods. 5 ústavy a je v ňom obsiahnuté aj právo obvineného iniciovať konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho väzby a nariadil prepustenie obvineného, ak je väzba nezákonná, ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie sa môže v zákonom určených prípadoch podmieniť zárukou. Obsah označeného ustanovenia ústavy korešponduje právam vyplývajúcim z čl. 5 ods. 4 dohovoru (napr. III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05, III. ÚS 424/08).

21. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplývajú viaceré záruky, ktoré väzobne stíhaným obvineným (obžalovaným) poskytuje ústava a dohovor. Ustanovenie čl. 17 ods. 2 ústavy obsahuje pri väzbe také práva, akými sú právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu; právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná; právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť v zákonom určených prípadoch podmienené zárukou (m. m. III. ÚS 7/00, I. ÚS 34/04).

22. Ústavný súd zároveň judikoval, že právo na osobnú slobodu zaručené v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy môže byť porušené aj tým, že orgány činné v trestnom konaní nepostupujú v trestnom konaní v čase, keď je obvinený vo väzbe, s osobitnou starostlivosťou a urýchlením (II. ÚS 55/98). Právo na súdnu ochranu v súvislosti s periodickým skúmaním dôvodnosti väzby, ako aj právo na urýchlené skúmanie dôvodnosti väzby sú teda obsiahnuté v čl. 17 ods. 2 ústavy. Nielen ústavný súd, ale aj štrasburské orgány ochrany práv súčasne zdôrazňujú, že rýchlosť preskúmania a rozhodovania o žiadostiach o prepustenie z väzby je nevyhnutné posudzovať a vykladať v závislosti od podmienok a okolností každej

konkrétnej veci (Bezichieri z roku 1989, A-164, § 21, Neumeister z roku 1968, A-8, § 24 a Sanchez – Reisse z roku 1986, A-107, § 55). Vo svojej judikatúre už ústavný súd vyslovil, že požiadavke neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne (napríklad III. ÚS 255/03, III. ÚS 345/06, II. ÚS 353/06).

23. Ústavný súd vo vzťahu k sťažovateľom formulovanej námietke porušenia čl. 5 ods. 3 dohovoru v kontexte argumentácie obsiahnutej v danej časti ústavnej sťažnosti upriamuje pozornosť na ustálenú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej je čl. 5 ods. 3 dohovoru aplikovateľný na situáciu prvotnej súdnej kontroly zákonnosti obmedzenia osobnej slobody nasledujúcej bezprostredne po „zatknutí“ (prvotné rozhodovanie o vzatí do väzby), teda na prípad sťažovateľa, u ktorého išlo o nasledujúcu previerku zákonnosti väzby – žiadosť o prepustenie na slobodu, neaplikovateľné (u takéhoto sťažovateľa tak prichádza do úvahy len aplikácia čl. 5 ods. 4 dohovoru).

24. Z chronológie úkonov realizovaných krajským súdom pri rozhodovaní o väzbe sťažovateľa vyplýva, že krajský súd pri rozhodovaní postupoval plynule, bez akýchkoľvek prieťahov. Okresný súd rozhodol o žiadosti sťažovateľa (zo 6. mája 2020) o prepustenie z väzby na pojednávaní 22. mája 2020. Od tohto rozhodnutia okresného súdu do predloženia spisu krajskému súdu pre účel rozhodnutia o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu uplynulo 20 dní (súdny spis bol predložený na rozhodnutie o sťažnosti krajskému súdu 12. júna 2020). Od predloženia spisu krajskému súdu do vydania napadnutého uznesenia uplynulo 13 dní.

25. S prihliadnutím na citovanú judikatúru a priebeh konania na okresnom súde a krajskom súde ústavný súd konštatuje, že doba 13 dní, počas ktorej konanie na krajskom súde trvalo, nevykazuje žiadne známky nečinnosti a zodpovedá požiadavke neodkladnosti a urýchleného rozhodovania o väzbe. Postup krajského súdu ústavný súd hodnotí ako plynulý, bezprieťahový a urýchlený. Ústavný súd zároveň podotýka, že sťažovateľ (zastúpený advokátom) v tomto prípade namietal iba dĺžku konania na krajskom súde (nie aj

na okresnom súde), preto sa v rámci viazanosti petitom mohol zaoberať iba dĺžkou rozhodovania krajského súdu (a nie aj postupom okresného súdu). Tvrdenie sťažovateľa, že konanie na krajskom súde presiahlo dobu jedného mesiaca, preto nie je pravdivé.

26. Vzhľadom na uvedené, nie je možné dospieť k záveru, že by krajský súd v súvislosti s dĺžkou rozhodovania o väzbe porušil sťažovateľom označené práva.

Dôvody väzby

27. Základné právo zaručené v čl. 17 ods. 2 ústavy vo svojom znení odkazuje na zákon, a preto pri posudzovaní otázky jeho rešpektovania alebo porušenia musí ústavný súd brať do úvahy zákonnú úpravu a jej aplikáciu príslušným orgánom, pričom v prípade zistenia závažného porušenia zákonnosti ide aj o porušenie ústavnosti (III. ÚS 48/00, II. ÚS 466/2013). Rovnako aj z čl. 17 ods. 5 ústavy vyplýva, že do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom. Príslušná zákonná úprava obsiahnutá predovšetkým v Trestnom poriadku je tak integrálnou súčasťou ústavného rámca zaručenej osobnej slobody (II. ÚS 55/98). Obdobne aj čl. 5 ods. 1 dohovoru vyžaduje, aby k pozbaveniu osobnej slobody došlo „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a každé dohovorom prípustné pozbavenie osobnej slobody [čl. 5 ods. 1 písm. a) až f)] musí byť „zákonné“. Dohovor tu teda priamo odkazuje na vnútroštátne právo, a preto rešpektovanie tohto práva je integrálnou súčasťou záväzkov zmluvných štátov (Lukanov v. Bulharsko z 20. 3. 1997, bod 43).

28. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že každé pozbavenie slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (m. m. II. ÚS 55/98, I. ÚS 177/03, III. ÚS 7/00). Požiadavka obsiahnutá v tomto článku sa nemôže definovať *in abstracto*, ale musí sa posúdiť v rámci okolností každej veci vrátane toho, čo v sťažnosti uviedol sťažovateľ (I. ÚS 109/03). Ústavný súd preto v prípade čl. 17 ústavy môže a musí uplatniť určitú revíziu právomoc, avšak bez toho, aby sám hodnotil skutočnosti, ktoré viedli

všeobecný súd k tomu, že uprednostnil určité rozhodnutie pred iným. Jeho úlohou ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivec pozbavený slobody, s ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách, nie však konať ako všeobecný súd tretej alebo štvrtej inštancie; takéto konanie by bolo porušením obmedzenia, ktoré vyplýva z rozdelenia ústavnej ochrany základných práv alebo slobôd medzi všeobecné súdy a ústavný súd v čl. 127 ods. 1 ústavy (I. ÚS 165/02).

29. Do obsahu právomoci ústavného súdu nepatrí preskúmať postup či správnosť skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ktoré ich viedli k záveru o existencii zákonného dôvodu na vzatie do väzby. Tento postup skúma opravný súd v riadnom inštančnom postupe, ktorý je funkčne usposobený na preskúmanie obsahu trestného spisu, súvisiacich listín, podaní obvineného a prípadne aj ďalších dôkazov osvedčujúcich použitie takéhoto zabezpečovacieho prostriedku, akým je väzba v trestnom konaní (II. ÚS 76/02, IV. ÚS 83/03).

30. Vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov vo väzobných veciach je daná právomoc ústavného súdu len na preskúmanie dôvodu a spôsobu obmedzenia osobnej slobody, t. j. či proti osobe, ktorá sa berie do väzby (alebo je vo väzbe), bolo vznesené obvinenie, rozhodnutie o väzbe sa odôvodnilo aj skutkovými okolnosťami, o väzbe rozhodoval súd, obvinený bol do väzby vzatý pre konkrétne skutočnosti, ktoré odôvodňujú obavu vyjadrenú v § 71 ods. 1 písm. a) až c) Trestného poriadku alebo okolnosti uvedené v odseku 2 tohto ustanovenia, a osoba bola vzatá a držaná vo väzbe len na čas dovolený zákonom, resp. konkrétnym rozhodnutím väzobného súdu o predĺžení väzby (II. ÚS 76/02). Úlohou ústavného súdu je tiež sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach správne aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv a slobôd (III. ÚS 271/07, II. ÚS 465/2011). Ústavný súd preto nemôže zasahovať do skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ak ich z danej perspektívy možno pokladať za udržateľné.

31. Napadnutým uznesením krajský súd podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol sťažnosť sťažovateľa. Krajský súd po preskúmaní napadnutého uznesenia okresného súdu a konania, ktoré mu predchádzalo, nezistil dôvody na jeho zmenu, prípadne zrušenie. Podľa názoru krajského súdu konanie, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia okresného súdu, bolo vykonané v súlade s Trestným poriadkom.

32. Krajský súd v napadnutom uznesení k dôvodom väzby uviedol: „*Pokiaľ ide o konkrétne skutočnosti odôvodňujúce dôvod väzby u obžalovaných podľa § 71 odsek 1 písmeno c/ Trestného poriadku aj s týmito konkrétnymi skutočnosťami sa nadriadený súd už tiež zaoberal vo svojom ostatnom uznesení pri rozhodovaní o sťažnostiach menovaných obžalovaných a trvá na svojich úvahách a závere, že dôvod väzby uvedený v ustanovení § 71 odsek 1 písmeno c/ Trestného poriadku je u všetkých troch obžalovaných daný a to tým, že obžalovaní sú stíhaní pre trestnú činnosť vysokej miery závažnosti, sú dôvodne podozrivý zo spáchania viacerých čiastkových konaní tvoriacich skutok, z okolností za akých mali byť tento skutok spáchaný, motívom konania, že si trestnou činnosťou zadovažovali finančné prostriedky je odôvodnená obava, že v prípade prepustenia na slobodu by mohli pokračovať v páchaní trestnej činnosti.*

Nadriadený súd sa nestotožnil s právnym názorom a úvahami súdu prvého stupňa o pomnutí dôvodov tzv. kolúznei väzby podľa § 71 odsek 1 písmeno c/ (správne má byť písmeno b, pozn.) Trestného poriadku u obžalovaných [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], pretože z obsahu predloženého spisového materiálu je zrejmé, že doposiaľ vo veci neboli v súdnom konaní vypočutí podstatní (priami) svedkovia, ktorí svojimi výpoveďami z prípravného konania usvedčovali práve menovaných obžalovaných z predaja omamných a psychotropných látok, konkrétne sa jedná o osoby: [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ].

Je preto potrebné prisvedčiť argumentácii sťažovateľa - krajského prokurátora v tom, že za daného dôkazného stavu je aj v súčasnosti plne odôvodnená obava, že by títo obžalovaní mohli priamo, prípadne prostredníctvom ďalších osôb pôsobiť práve na týchto svedkov, v prípade prepustenia z väzby na slobodu.“

33. Podľa názoru ústavného súdu argumentácia krajského súdu postačuje na vyslovenie prípustnosti väzobného stíhania sťažovateľa. Krajský súd sa zaoberal dôvodnosťou oboch väzobných dôvodov, ktorú adekvátne odôvodnil. Ústavný súd vzhľadom na väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku poukazuje najmä na skutočnosť, že krajský súd v napadnutom uznesení uviedol konkrétnych svedkov, ktorí ešte neboli vypočutí v súdnom konaní, čo priamo vyvracia tvrdenia sťažovateľa v ústavnej sťažnosti, t. j. tvrdenia, že na hlavných pojednávaniach boli vypočutí všetci dosiahnuteľní svedkovia. Tiež poukázal na to, že skutkové okolnosti vzatia do väzby a doteraz zabezpečené dôkazy nasvedčujú tomu, že skutok bol spáchaný, má znaky trestného činu a existujú dôvody na podozrenie, že skutok spáchal aj sťažovateľ. Napadnuté uznesenie krajského súdu nevykazuje znaky arbitrárnosti, preto ústavný súd nevidí ani dôvod, aby zasahoval do jeho skutkových a právnych záverov.

Nahradenie väzby

34. Je síce pravda, že krajský súd sa v napadnutom uznesení nezaoberal konkrétnymi argumentmi sťažovateľa pre nahradenie jeho väzby, ale ústavný súd podotýka, že sťažnosť sťažovateľa bola týmto uznesením zamietnutá ako nedôvodná. Krajský súd zrušil uznesenie postupom podľa § 194 Trestného poriadku na základe čiastočne dôvodnej sťažnosti krajského prokurátora. Zároveň v napadnutom uznesení krajský súd uviedol, že jediným novým aspektom v sťažnosti sťažovateľa (oproti jeho predošlým podaniam týkajúcim sa väzby v predmetnom trestnom konaní, pozn.) bola jeho námietka týkajúca sa neprimeranej dĺžky rozhodovania o väzbe. V tomto kontexte aj vzhľadom na už uvedené absencia obsiahlejšieho posúdenia sťažovateľom uvádzaných dôvodov na nahradenie jeho väzby nedosahuje intenzitu, ktorá by indikovala porušenie základných práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru.

35. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom,

porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

36. Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením krajského súdu a obsahom základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v rámci predbežného prerokovania v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú. Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva sťažovateľa podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru ústavný súd jeho ústavnú sťažnosť taktiež odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú, pretože predmetný článok bol v kontexte sťažovateľovej situácie neaplikovateľný (bod 23 odôvodnenia tohto uznesenia).

III.B K námietke porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu

37. Rozhodovacia činnosť Európskeho súdu pre ľudské práva jednoznačne vymedzila záver, že záruky čl. 6 dohovoru sa v „trestných“ veciach týkajú len konaní, v ktorých sa rozhoduje o „oprávnenosti“ obvinenia („bien-fondé“), a nevzťahujú sa na mnohé konania súvisiace s trestným stíhaním, ktorých predmetom nie je rozhodovanie o oprávnenosti obvinenia, t. j. rozhodovanie o vine a treste. Vychádzajúc z uvedeného, režimu čl. 6 dohovoru nepodlieha (okrem iného) rozhodovanie o väzbe (Neumeister c. Rakúsko z 26. 6. 1968 a Matznetter c. Rakúsko z 10. 11. 1969). Procesné garancie pri súdnej kontrole väzby poskytuje čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru.

38. Obdobne na to poukazuje judikatúra ústavného súdu, podľa ktorej konania všeobecných súdov, ktorými sa rozhoduje o väzbe, nie sú konaniami o trestnom obvinení samotnom (konaniami vo veci samej týkajúcimi sa viny obvinenej osoby) a ani konaniami o právach alebo záväzkoch občianskoprávneho charakteru, na ktoré sa vzťahuje čl. 6 ods. 1 dohovoru. V rámci konania o väzbe preto nemôže dôjsť k porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže túto oblasť ochrany práv upravuje vo svojich ustanoveniach čl. 17 ods. 1 a 5 ústavy, ako aj čl. 5 dohovoru (napr. I. ÚS 200/06, III. ÚS 277/07).

39. Ústavný súd aj s ohľadom na svoju stabilnú judikatúru (napr. III. ÚS 272/03, II. ÚS 15/05, IV. ÚS 65/05, I. ÚS 256/07, I. ÚS 100/04, III. ÚS 135/04, I. ÚS 124/08, II. ÚS 60/08, II. ÚS 151/09, IV. ÚS 397/2010) konštatuje, že na konanie o väzbe je aplikovateľné ustanovenie čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a v súvislosti s konaním o žiadosti o prepustenie z väzby čl. 5 ods. 4 dohovoru, v ktorých sú implicitne obsiahnuté hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Táto súdna ochrana zahŕňa základné procesné garancie spravodlivého súdneho konania s prihliadnutím na povahu a účel konania o väzbe, pričom obsahom týchto garancií je aj právo na obhajobu vo svojom vyjadrení v čl. 50 ods. 3 ústavy a ako také je obsiahnuté už v čl. 17 ústavy, resp. v čl. 5 ods. 4 dohovoru. Inými slovami, pri väzobných konaniach vníma ústavný súd právo na obhajobu ako súčasť práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ústavy v spojení aj s čl. 5 ods. 3, resp. čl. 5 ods. 4 dohovoru a v prípade zistenia porušenia práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy pristúpi k vysloveniu jeho porušenia prostredníctvom čl. 17 ústavy, ako aj čl. 5 ods. 3, resp. čl. 5 ods. 4 dohovoru.

40. Rovnako pri zbytočných priet'ahoch týkajúcich sa väzby sa môže podľa ústavy porušiť iba právo obvineného, ktoré súvisí s jeho osobnou slobodou podľa čl. 17 ústavy, konkrétne čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ktoré zakotvujú požiadavku rýchlosti konania vo väzobných veciach, a teda čl. 48 ods. 2 ústavy sa taktiež nevzťahuje na rozhodovanie súdu o žiadostiach osoby nachádzajúcej sa vo väzbe (III. ÚS 227/03, III. ÚS 149/04, I. ÚS 315/2010).

41. Z už uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde o odmietnutí ústavnej sťažnosti sťažovateľa pre namietané porušenie čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, keďže tieto články nemajú príčinné uplatnenie v okolnostiach sťažovateľovho väzobného stíhania, ktoré boli predmetom rozhodovania krajského súdu v napadnutom uznesení.

42. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd už ďalšími návrhmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. septembra 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu